

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології
Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Усна народна творчість

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

Спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
української літератури
протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Усна народна творчість
Викладач (-і)	доцент Вівчарик Наталія Михайлівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
E-mail викладача	nataliia.vivcharyk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: 2 години на тиждень (четвер 14 год., 303 ауд.). Консультації в режимі онлайн за попередньою домовленістю: https://us04web.zoom.us/j/74216703012?pwd=OWJqcDBVOUI3Q0NHeVFjUHJSNC9Ldz09
2. Анотація до навчальної дисципліни	
«Усна народна творчість» вивчається на першому курсі у другому семестрі. Дисципліна забезпечує ґрунтовні фахові знання про український фольклор, звичаї та обряди, враховуючи регіональний аспект, а також взаємозв'язки між фольклором та художньою літературою; формується критичний підхід, вміння дискутувати, здійснювати порівняльний аналіз. ОК «Усна народна творчість» сприяє забезпеченню необхідного рівня знань для проходження фольклорної практики, сприяє фаховій підготовці майбутніх учителів, адже чинна програма з літератури передбачає вивчення усної народної творчості, а також художніх творів авторів, які зверталися до фольклору (Т. Шевченко, І. Франко, Леся Українка, М. Коцюбинський, Л. Костенко та ін.). Вивчення «Усної народної творчості» важливе для пізнання та збереження національної ідентичності в сучасному полікультурному світі.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою вивчення дисципліни</u> є: формування в здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти цілісного уявлення про особливості становлення і розвитку народної словесності від найдавніших часів до сучасності, зважаючи на специфіку регіону, історичні події; формування системи знань щодо жанрової специфіки українського фольклору, його впливу на художню літературу. <u>Основними цілями вивчення навчальної дисципліни</u> є: 1. Розвинути в здобувачів освіти вміння аналізувати різножанрові фольклорні тексти, зважаючи на регіональний аспект, міжпредметні зв'язки. 2. Забезпечити оволодіння необхідною літературознавчою термінологією. 3. Сформувати в студентів навички порівняльного аналізу фольклорних та літературних текстів. 4. Отримати знання про особливості збирання та впорядковування фольклору. 5. Навчити використовувати здобуті знання й уміння в професійній діяльності. 6. Сприяти формуванню професійної культури майбутнього вчителя, орієнтованого на наукову об'єктивність, академічну доброчесність, готовність до подальшої дослідницької діяльності, зокрема при підготовці проекту «Звичаї й обряди мого регіону», самостійній роботі, підготовці до практичних занять.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Інтегральна компетентність</u> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі. <u>Загальні компетентності:</u> ЗК 2. Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя. ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності. ЗК 5. Здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою,	

утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України.

ЗК 8. Здатність планувати свій час та працювати автономно, самостійно.

ЗК 9. Здатність працювати в колективі, мотивувати на досягнення мети, приймати раціональні рішення, створювати психологічно позитивний клімат, діяти на базі етичних міркувань, готовність брати ініціативу на себе.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність активно застосовувати професійно-профільні знання, уміння й навички з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін із використанням передових освітніх технологій у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.

ФК 4. Здатність кваліфіковано застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури, світової літератури на підставі передового вітчизняного досвіду.

ФК 7. Здатність до реалізації виховної функції під час навчання.

ФК 8. Здатність до володіння основними мовознавчими і літературознавчими поняттями, здатність застосовувати їх у процесі аналізу та інтерпретації текстів різних стилів.

ФК 10. Здатність зберігати і примножувати мистецько-культурні цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної сфери.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Використовувати гуманістичний потенціал рідної й світової літератур для формування духовного світу молодшого покоління громадян України.

ПРН 7. Уміти працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), віднаходити, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 9. Володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 22. Здатність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

ПРН 23. Здатність аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин 180
лекції	20 (8 заочн.ф.н).
практичні заняття	40 (4 заочн.ф.н).
самостійна робота	120 (168 заочн.ф.н).

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна/ Вибіркова
2	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) Предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)	1	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин
------	-----------------

	лекції		практичні заняття		самостійна робота	
	Ден. ф.н	Заоч. ф.н	Ден. ф.н	Заоч. ф.н	Ден. ф.н	Заоч. ф.н
Тема 1. Поняття «фольклор» і «фольклористика». 1. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни УНТ. Міждисциплінарні зв'язки. 2. Фактори впливу на розвиток фольклору та його етнічні особливості. Етнографічні регіони України. 3. Фольклористика як наука. Галузі фольклористики (історія фольклору та теорія фольклору). Напрями та школи фольклористики. 4. Періодизація фольклору. 5. Дослідники та збирачі фольклору (внесок М. Максимовича, М. Костомарова, «Руської трійці», О. Потебні, М. Грушевського, І. Франка, Ф. Колесси, М. Драгоманова, А. Кримського; О. Воропая, Р. Кирчіва, В. Войтовича, С. Пушика та ін.).	2	2	2	2	5	10
Тема 2. Вивчення усної народної творчості у школі. 1. Методика вивчення усної народної творчості. Регіональний аспект. 2. Фольклорні жанри. Поглиблення знань із теорії літератури. 3. Програми української літератури і вивчення фольклору. Аналіз програм. 4. Особливості вивчення ліричних творів. 5. Специфіка вивчення малих фольклорних форм. 6. Групова робота «На допомогу майбутньому вчителю». Презентації до тем з усної народної творчості, які вивчаються на уроках української літератури.			4		5	10
Тема 3. Основи світоглядної системи українського фольклору. 1. Дохристиянські вірування давніх слов'ян: анімізм, тотемізм, фетишизм, пантеїзм та ін. 2. Магія як найдавніший пласт народної творчості та її форми. 3. Давня праслов'янська міфологія. 4. Запровадження християнства і його вплив на розвиток української народної словесності.	2	2	2	2	5	10
Тема 4. Дитячий фольклор. 1. Поняття «дитячий фольклор», його становлення і розвиток. 2. Загальна характеристика та особливості дитячого фольклору, жанри. 3. Поетика колискових пісень. 4. Жанрово-стильові особливості забавлянок та їх різновиди. 5. Особливості втілення в народній творчості вікових особливостей психології та світосприйняття дітей, виховні функції фольклору.	2		2		5	10
Тема 5. Народні паремійні жанри. 1. Пареміографія, пареміологія: визначення, розмежування понять. Жанрові різновиди та			2		5	10

класифікація народних паремій. 2. Особливості поетики паремійних жанрів. Риси версифікації паремій. 3. Художня природа і жанрові особливості українських народних прислів'їв та приказок. 4. Загадка як жанр фольклору. Тематичні цикли. 5. Жанровий спектр паремій: формули вітання, побажання, прокльони та їх витоки, присяги, прикмети, афоризми.						
Тема 6. Календарно-обрядова творчість. Зимовий цикл. 1. Ритуально-міфологічна основа зимового циклу. 2. Жанрова специфіка зимового циклу. 3. Ритуальна основа символів у календарно-обрядовій творчості зимового циклу. 4. Драматизовані календарно-обрядові дійства. 5. Сучасні воєнні колядки («Сумний Святий вечір знов у цьому році», «Там во Бахмуті. Колядка для ЗСУ»).	2	2	4		10	10
Тема 7. Календарно-обрядова творчість. 1. Ритуально-міфологічна основа весняного циклу календарної обрядовості 2. Жанри весняного циклу календарно-обрядової творчості 3. Ритуально-міфологічна основа літнього циклу календарної обрядовості 4. Жанри літнього циклу календарно-обрядової творчості 5. Ритуально-міфологічна основа осіннього циклу календарної обрядовості 6. Жанри осіннього циклу календарно-обрядової творчості.			2		10	10
Тема 8. Родинно-обрядова творчість. 1. Весільна обрядовість, її виникнення та становлення. 2. Весілля як драма. Його основні етапи та народнопісенний супровід. 3. Народна обрядовість, пов'язана з народженням дитини. 4. Похоронна обрядовість. Голосіння та їх різновиди. 5. Обряди, пов'язані з будівництвом дому та новосіллям. 6. Зв'язок жанрів родинно-обрядової творчості з художньою літературою та їх дослідження (на прикладі «Марусі» Г. Квітки-Основ'яненка, «Наймички» Тараса Шевченка).	2	2	4		10	10
Тема 9. Фольклорна і літературна казка. 1. Художньо-стильові особливості казкового епосу, відмінність від неказкової прози (байки, бувальщини, перекази, оповідання). 2. Культово-анімістичні (міфологічні) казки. Звіриний епос. 3. Чарівні (героїчні) казки. 4. Сюжетно-композиційна будова чарівних казок.	2		2		10	10

Кумулятивні казки. 5. Соціально-побутові казки, анекдоти та небилиці. 6. Авторські казки, їх художні особливості (проілюструвати на прикладі одного конкретного твору, обраного за власним бажанням).						
Тема 10. Українська демонологія. 1. Поняття «демонологія». 2. Образ чорта в фольклорі. 3. Специфіка домашнього пандемоніуму. 4. Людські химери. 5. Духи природи. 6. Демонологія в художній літературі (на прикладі одного із творів за вибором студента).	2		2		5	10
Тема 11. Героїчний епос та ліро-епос. 1. Билини. Тематичне розмаїття, поетика. 2. Історичні легенди. 3. Думи. Особливості поетики дум, їх класифікація. Тематичні цикли дум про героїчну боротьбу українського народу проти турецько-татарських загарбників («Дума про Самійла Кішку», «Маруся Богуславка», «Втеча трьох братів з города Азова», «Дума про козака Голоту») 4. Історичні пісні. Пісні-хроніки. Пісні-гімни.	2		2		10	10
Тема 12. Українські народні балади. 1. Жанрова своєрідність українських народних балад. Поєднання епічного, ліричного та драматичного компонентів у баладі. 2. Проблеми поділу українських балад, їх класифікація. Тематичний аналіз основних баладних сюжетів. Балади про кохання та дошлюбні взаємини («Ой чие то жито, чий то покоси», «Тройзілля», «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці», «Їхали козаки із Дону додому» та ін.). Мотиви сімейних взаємин та конфліктів у відповідній групі народних балад («Проводжала мати сина у солдати»; «Ой пити би горівочку», «Прийшов Іван до Марійки» та ін.). Відгомони історичного та соціального життя в українських народних баладах на історичну тематику («Про Довбуша і Дзвінку», «Балада про Кармалюка», «Марусяк і попадя», «Бондарівна», «Лимерівна» та ін.). 3. Поетика, символіка балад, перегуки з ліричними піснями. Зіставний аналіз жанру балади з жанрами ліричної та історичної пісні. 4. Зв'язок жанру народної балади з літературою; балади народні та літературні: спільні та відмінні риси. Історія збирання та дослідження цього жанру.	2		2		10	10
Тема 13. Пісня та її роль у житті українців. Вивчення народних пісень на уроках української літератури. 1. Родинно-побутові пісні. 2. Суспільно-побутові пісні та їх вивчення на уроках української літератури. 3. Танкові пісні. 4. Романси та особливості їх виконання.			2		5	10

5. Пісні літературного походження, які стали народними.						
6. Наукові дослідження пісень.						
Тема 14. Синкретичний характер музичної традиції. 1. Сучасний фольклор і народні інструменти. 2. Кобзарство як унікальне культурно-історичне явище в Україні. Кобзарі та лірники (О. Вересай, Г. Гончаренко, М. Кравченко та ін.). в укр. культурі, зокрема літ. Сучасні інструментальні гурти «Шпилясті кобзарі», «Хорея козацька», їх манера виконання фольклорних творів. Національна капела бандуристів України. 3. Фолк-музика: дефініція поняття, експерименти зі стилем та розвиток (ВВ, Катя Чилі; Руслана та Go-A в контексті Євробачення; Даха Браха та ін.). 4. Народні танці (гопак, аркан, коломийки). 5. Воєнний фольклор (війна в українській фольклорній традиції і сучасні воєнні події, тяглість традицій).	2		2		5	10
Тема 15. Опрацювання і систематизація фольклорного матеріалу. 1. Організація експедицій. Регіональний аспект. 2. Питальник та робота з ним. Правила комунікації. 3. Історія населеного пункту (походження назви, міграційні процеси; характеристика населення за етнічними, віковими, соціальними критеріями. 4. Паспорт носія. Точна і повна фіксація даних. 5. Паспорт твору та його укладання.			2		5	10
Тема 16. Презентація проєктів «Звичаї й обряди мого регіону».			4		15	18
ЗАГ.	20	8	40	4	120	168

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – екзамен. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/sveiyt). Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 100. Загальні 100 балів включають: 30 балів за практичні заняття; 10 балів – контроль знань (контрольна робота, КСР); 10 балів – проєкт «Звичаї й обряди мого регіону»; 50 балів за екзамен. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів. Здобувач вищої освіти може отримати додаткові бали в межах неформальної освіти як результати навчання з навчальної дисципліни, що відображають зміст окремих тем (але не більше 10 балів) відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (http://surl.li/vvwxlh).
---	---

Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота і КСР оцінюються за 100 бальною шкалою (складається із двох описових запитань, які оцінюються по 50 балів кожне; тестування оцінюється системою дистанційного навчання автоматично).
Семінарські/практичні заняття	Максимальна оцінка – 100 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% завдань під час вивчення навчальної дисципліни. При виставленні підсумкової оцінки враховуються навчальні досягнення здобувачів вищої освіти (бали), набрані за виконання всіх видів робіт під час поточного контролю, а також бали за результати неформальної освіти (http://surl.li/vvwxlh).
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен. Форма здачі – письмова.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Інформація щодо результатів тестування, контрольної роботи, виконання індивідуальних робіт, усних відповідей, оцінки в цілому надається кожному здобувачеві вищої освіти індивідуально, що відображено в електронному журналі. Неприпустимими є плагіат та списування. Виконання індивідуального завдання має бути виконане до останнього практичного заняття, згідно з розкладом практичних занять.

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на основі положень нормативно-правових документів та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/vystzz>), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/fhjkijs>), Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/qwibaw>), Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/lympni>).

Відвідування занять. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/rokxqk>). Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/sveiyt>).

Неформальна освіта. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/vvwxlh>).

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Азьомов В. Духовна архетипна система етнонаціонального у викладанні української літератури в загальноосвітній школі. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 4. С. 31-37.
2. Антологія українського міфу: етіологічні, космогонічні, антропологічні, теогонічні, солярні, лунарні, астральні, календарні, історичні міфи : у 3-х т. / [збір.та упоряд. В.Войтовича]. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2006. Т. 2 : Тотемічні міфи. 596 с.; Т. 3: Потойбіччя. 848 с.
3. Астрахан Н. (2021) Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми. Наукове видання. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с. <https://eprints.zu.edu.ua/32716/>

4. Вівчарик Н. Імагологічна проблематика в драматичній поемі Лесі Українки «Бояриня». *Волинська філологічна: текст і контекст*. 2021. Вип. 32. С. 89–102. DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.8.1.148-154>
5. Вівчарик Н. Інтерпретація фольклорних сюжетів у віршованих казках Наталі Забіли. «І все життя подвижництво у рідному слові...»: *Статті, дослідження, спогади про професора Любов Миколаївну Кіліченко*. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. С. 319-327.
6. Вівчарик Н. Мотив покути/порятунку в оповіданні Івана Франка «Терен у нозі». *Прикарпатський вісник НТШ. Серія: Слово*. № 4 (40)-3 (47). Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2017-2018. С. 241-248.
7. Вівчарик Н. Поетика новели Марка Черемшини «На Купала – на Івана». *Вісник Прикарпатського університету: Філологія*. Вип. 42-43. Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського нац. техн. університету нафти і газу, 2014-2015. С. 157-162.
8. Вівчарик Н. Речник українства в полікультурному світі (світлій пам'яті Леоніда Рудницького). *Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Слово*. № 21 (77). Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2025. С. 365–370.
9. Вівчарик Н. Усна народна творчість: Методичні рекомендації. Івано-Франківськ: Територія друку, 2020. 44 с.
10. Вівчарик Н., Глушко М. Передвесільні традиції села Новоселиця Івано-Франківської області: регіональний аспект. *Слово: Прикарпатський вісник НТШ*. № 18 (69). Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2023. С. 363-370.
11. Вівчарик Н., Ідушкевич Д. Весільні пісні села Верхній Струтинь та їх обрядова функція. *Прикарпатський вісник НТШ. Слово*. №21 (77). Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2025. С. 276-285.
12. Вівчарик Н., Луцак С. Ліризація оповіді в художньому світі Марка Черемшини. *У задзеркаллі художнього світу Марка Черемшини. Колективне дослідження з нагоди 150-річного ювілею письменника* / ред. та упорядн. Степан Хороб. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2025. С.147-156.
13. Вовчак А., Довгалик І. Документування фольклорної традиції. Засади організації і проведення польового фольклористичного дослідження, транскрибування й архівування зібраного фольклорного матеріалу: Методичні рекомендації для студентів філологічного факультету (спеціальність 035 – Філологія, спеціалізація 035.01 – Українська мова та література; спеціальність 014 – Середня освіта, спеціалізація 014.01 – Українська мова та література) / Видання четверте, доповнене. Львів, 2021. 67 с. Режим доступу: https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Vovchak_A_Dovhaliuk_I_Dokumentuvannia_folklornoj_tradytsii_Metodych_ni_rekomendatsii_03501_Lviv_2021_ver20210712.pdf
14. Vivcharyk Nataliia. Landscape and its Functions in the Stories of “Christmas Tree” by Mykhailo Kotsiubynskyi and “Pine Tree” by Olena Pchilka. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Pedagogy*. 2021. Vol. 8. No 1. P. 148-154.
15. Войтович В. Українська міфологія: словник. К.: Либідь, 2002. 664 с.
16. Воропай О. Звичаї нашого народу / Етнографічний нарис. Режим доступу: https://iknigi.net/avtor-oleksa-voropay/96642-zvichayi-nashogo-narodu-oleksa_voropay/read/page-1.html
17. Гарасим Я. Нариси до історії української фольклористики: Навч. посіб. К.: Знання, 2009. 301 с.
18. Гарасим Я. Національна самобутність естетики українського пісенного фольклору: Монографія. Львів: НВФ «Українські технології», 2010. 376 с.
19. Гарасим Я. Михайло Грушевський як історик українського фольклору. *Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*. 2023. № 2 (34). С. 33-36.
20. Грицишин О. Історія життя Марусі Чурай у її піснях. Інтерактивний урок позакласного читання у 8 класі. *Дивослово*. 2019. № 5. С. 20-26.
21. Давидюк В. Вибрані лекції з українського фольклору (в авторському дискурсі). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Видання третє, виправлене, доповнене й перероблене. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2014. 448 с. Режим доступу:

<https://core.ac.uk/download/pdf/153586606.pdf>

22. Демедюк М. Українська народна казка: національна своєрідність тексту / Національна академія наук України, Інститут народознавства. Київ: Науково-виробниче підприємство «Видавництво «Наукова думка» НАН України», 2021. 168 с.
23. Дмитренко М. Українська фольклористика початку ХХІ ст.: тенденції розвитку, персоналії [Текст]. Житомир : Рута, 2024. 676 с.
24. Дяків В.М. Народно-релігійний рух в етнокультурі українців (20-30-ті роки ХХ ст.). К. : Наукова Думка, 2019. 202 с.
25. Жеплинський Б., Ковальчук Д. Українські кобзарі, бандуристи, лірники. Енциклопедичний довідник. Львів : Галицька видавнича спілка, 2011. 316 с.
26. Івановська О. Український фольклор: підручник. Видання 2-е: доповнене і перероблене. Підручник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2019. 410 с.
27. Івановська О. Фольклорний ресурс національної культури як ідеологічна платформа прямого зв'язу українців у війні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*. 2023. № 2 (34). С. 54-58.
28. Івановська О., Оверчук О. Гендерна та вікова суб'єктність фольклорного текстотворення: до проблеми жанрового параметрування. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*. 2022. № 2 (32). С. 20-23.
29. Кирчів Р. Історія української фольклористики. Т. 1. Преромантична і романтична фольклористика. Львів : Інститут народознавства НАН України, 2017. 524 с.
30. Киселюк Р. Повні бесаги мудрости [Текст]: гуцульські приповідки, прислів'я, коломийки. Брустури: Дискурсус, 2022. 344 с.
31. Ключові зміни в оновлених навчальних програмах 5-9 класів. На виконання Наказів Міністерства освіти і науки України № 52 від 13 січня 2017 р. № 201 від 10 лютого 2017 р. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/klyuchovi-zmini-v-onovlenix-navchalnix-programax-5-9-klasiv.pdf>
32. Козловський В. Поетика трагічного в українській народній баладі. *Народознавчі зошити*. 2015. № 3. С. 623-631. Режим доступу: file:///C:/Users/ifcem/Downloads/NaZo_2015_3_9.pdf
33. Кузьменко О. Драматичне буття людини в українському фольклорі: концептуальні форми вираження (період Першої та Другої світових воєн). Автореф. на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук. К. : Відділ фольклористики Інституту народознавства НАН України, 2020. 42 с.
34. Кулаківська Т. Пісні Марусі Чурай. Легендарна дівчина з Полтави. Трагічна історія її життя. Пісні, що стали народними. «Засвіт встали козаченьки». Художні засоби. *Українська мова й література в школах України*. 2015. № 12. С. 38-41.
35. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість. Навчальний посібник. К. : Знання-Прес, 2006. 591 с.
36. Лозко Г. Українське народознавство. 4-те видання, доповнене. Харків : Видавництво «Див», 2010. 472 с.
37. Lutsak S., Vivcharyk N. Psychoanalytic Dimensions of Ivan Franko's Great Prose of 1887-1893. *Alfred Nobel University Journal of Philology*. 2024. 1 (27). Pp. 128-141. DOI: <https://doi.org/10.32342/2523-4463-2024-1-27-9> **Scopus**.
38. Наумовська О. «Мене ваші і шаблі й піки не візьмуть, позагинаються!»: концепт ПЕРЕМОГА в українській чарівній казці. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*. 2023. Випуск 2 (34). С. 92-96.
39. Наумовська О. «Міфологічна тріада “життя → смерть → безсмертя” у народній прозі». Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук зі спеціальності 10.01.07 – фольклористика. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ: ФОП Гузік О. М., 2021. 42 с.
40. Наумовська О. У пошуках безсмертя: шлях міфічного й казкового героя (вертикальна площина). Окриленість словом. Збірник наукових праць на пошану професора Степана Хороба / Відп. ред. Роман Піхманець. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2019. С. 648-655.

41. Naumovska O., Rudakova N., Naumovska N. The “life/death” binary opposition in folk prose narratives. *Linguistics and Culture Review*. 2021. 5(54). P. 540-558. <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1589>
42. Пилипчук С. «Галицько-руські народні приповідки»: пареміологічно-пареміографічна концепція Івана Франка. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 220 с.
43. Руснак І. Український фольклор [Текст]: навч. посібник / Ірина Євгеніївна Руснак. Рек. МОН; 2-ге вид., стереотип. К. : ВЦ «Академія», 2012. 304 с. Режим доступу: <https://surl.li/kbrqvb>
44. Серебрякова О. Шлюбні ворожіння в календарній обрядовості українців. Львів : Інститут народознавства НАН України, 2022. 248 с
45. Сокіл Г. Обрядовий фольклор українців. Навчальний посібник. Львів, 2018. 136 с.
46. Сумцов М. Діячі українського фольклору. Харків : Печатне Діло, 1910. Оцифровані матеріали. Режим доступу: <http://surl.li/fgplk>
47. Тиховська О. Психологічний аспект уявлень про «нечистих духів» у міфології Закарпаття. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства*. Вип. 23. Ужгород : Ужгородський нац. унів-т, 2018. С. 321-325.
48. Українські колядки і щедрівки. Зібрав та впорядкував Василь Сокіл. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2022. 716 с.
49. Філоненко С. Усна народна творчість. Навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 416 с.
50. Харчишин О. «Батько наш – Бандера»: передумови виникнення та феномен популярності пісні. *Народознавчі зошити*. 2022. № 1 (163). С. 243-251.
51. Шевчук Т. М. *Фольклористичні етюди* / Т. М. Шевчук / НАН України, ІМФЕ ім. М. Рильського. К. : ІМФЕ ім. М. Рильського, 2017. 258 с.
52. Українська література. Модельні програми 5–6 та 7–9 класів НУШ. *Наказ МОН № 883 від 24.07.2023 року*. <https://osvita.ua/school/program/program-5-9/83182/>
53. Українська фольклористична енциклопедія / керівник проекту, науковий редактор, упорядник Василь Сокіл. Львів. 2018. 808 с.
54. Українська фольклористична енциклопедія: у 2-х т. – Т.2./ Упорядник, науковий редактор доктор філологічних наук, професор М.К.Дмитренко. К.: Вид-во «Сталь», 2020. 688 с.
55. Українська фольклористика. Словник-довідник./ Уклад. і ред. Михайло Чорнопиский. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 448 с.
56. Яремко Л. Авторський вертеп «війни»: сюжетномотивно-персональні модифікації. *Studia methodologica*. 2022. № 54. С. 60-77. Режим доступу: <https://studiamethodologica.com/index.php/journal/issue/view/45/49>
57. Яремко Л. Тема війни у фольклорі: новотвори, фольклоризація (на прикладі текстів колядок. *Studia methodologica*. 2022. № 53. С. 23-46. Режим доступу: <https://studiamethodologica.com/index.php/journal/issue/view/44/48>

Інформаційні ресурси:

Неформальна освіта: Онлайн-курс [Знай свою Україну: Покрова | EdEra – студія онлайн-освіти](#)

Неформальна освіта: Онлайн-курс «Знай свою Україну» <https://honchar.org.ua/to-learn/onlajn-kurs-znaj-svoyu-ukrayinu-i237>

Educational Era <https://www.ed-era.com/>

Prometheus <https://prometheus.org.ua/>

Diasporiana.org.ua. Електр. бібл. *Фольклор*. <https://diasporiana.org.ua/category/folklor/>

Електронна навчальна бібліотека української фольклористики. <http://labs.lnu.edu.ua/folklore-studies/proekty/elektronna-navchalna-biblioteka-ukrajinskoji-folklorystyky/>

Фольклорні електронні архіви:

- [Електронний архів українського фольклору](#)
- [Звукові записи українського фольклору / Ukrainian Folklore Sound Recordings. Natalie Kononenko, Kule Chair in Ukrainian Ethnography, University of Alberta](#)

Популярні архівні ресурси:

- [НАШЕ – тексти пісень \(лірика\) українських виконавців, народні пісні, ноти, записи у](#)

[форматі mp3](#)

- [Українські пісні – українські народні та авторські пісні, тексти та акорди пісень](#)

Електронні бібліотеки

- [Культура України – електронна бібліотека](#)
- [Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України](#)
- [Електронна навчальна бібліотека української фольклористики](#)

Періодика

- [Матеріали до української етнології – Науковий щорічник. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України. Київ](#)
- [Народна творчість та етнологія – Науковий журнал. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України. Київ](#)

Викладач:

кандидат філологічних наук, доцент
кафедри української літератури

Наталія ВІВЧАРИК